

תוכנית לימודים בגרות פנימית מחשבת ישראל

הרציונאל

בתהילים לז פסוק ג נאמר "בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה".

מסביר רש"י במקום:

בטח בה. 'ואל תאמר אם לא אגזול ואגנוב או אתן לעני צדקה במה אתפרנס : **ועשה טוב**. ואז תשכון ארץ לאורך ימים: **ורעה אמונה**. תאכל ותתפרנס משכר האמונה שהאמנת בהקדוש ברוך הוא לסמוך עליו ולעשות טוב.

מדברי רש"י אפשר להבין כי האמונה הינה מקור הטוב והיא המדריכה אותנו ללכת בדרך הישר, לתרום מכספנו וזמננו לתת לאחר ולהבין שלא יחסר לי, באמונה ש-ה' הוא הזן ומפרנס והכל ממנו בחיי היום יום וגם בשעות קשות.

העם היהודי ומורשת ישראל מעולם לא התעלמו משעת המשבר והאתגר. אחת מאבני היסוד של התורה היא ההכרה בחוסר, והתוויית הדרך לתיקונו והשלמתו. גם תלמידנו וגם אנחנו במישור הפרטי ובמישור הלאומי חווים משברים.

המטרה והרצון שלנו בלימוד מחשבת ישראל הוא לתת מענה (עד כמה שניתן) בפן האמוני למשברים אלו ולעורר שיח על הקשיים והמשברים הפרטיים והלאומיים. וכן להבין את משמעות האמונה בבורא עולם כדרך חיים והבנה שהאמונה היא זו שנותנת כח בחיי היום יום ובשעות הקשות.

עלינו כמורים להיות המקור לשיח המאתגר ולעורר את התלמידים להעלות את הקשיים שהם חווים תוך כדי לימוד, כל זאת על מנת לבנות קומה אמונית נוספת ולחזק את נפש התלמיד. אנו ננסה לגעת מעט בעיקרון החשוב שהתוו תורת ישראל וחז"ל ביחס להתמודדות עם משברים ואתגרים וכן עם נושאים מהותיים כמו משמעות החיים, מהי אמונה וכיצד מתייחסים חז"ל לחיים ולמוות.

התלמיד בלימוד מחשבת ישראל ירכוש חלק מהמיומנויות הבאות:

מיומנויות קוגניטיביות

- **הבנה** – להבין את משמעות האמונה כבסיס לפיתוח האישיות ולהתמודדות עם תופעות המודרנה ומצבי משבר
- **השוואה** – להשוות השקפות של הוגי דעות מגוונים ולהבין מתוך השוואה וההבדלים את תרומתו של כל אחד מההוגים לעולם ההגות היהודית
- **חשיבה יצירתית** – להציע דרכים יצירתיות מגוונות שתכליתן העמקה, הזדהות והפנמה של חומרי הלמידה, הן בממד הנפשי והן בממד האינטלקטואלי
- **ידע** – להכיר את ההגות היהודית לדורותיה ואת המאפיינים של הזרמים והדעות השונות; להיות בעל יכולת לקרוא ולהבין באופן עצמאי מקורות לימוד מעולמה של "מחשבת ישראל"

- **יישום** – לפתח יכולת ליישם את השקפות העולם השונות של הוגי הדעות במורכבות חיי היום יום של התלמיד מתוך הפנמה והזדהות
- **שאלת שאלות** – ליצור מודעות למקומה המרכזי של השאלה וחשיבותה בתהליך הלימודי כאמצעי לחשיפת עולם פנימי ומצוקות אישיות ופיתוח מיומנות של חשיבה ושל מטא-קוגניציה

מיומנויות בין אישיות

- **מעורבות** – לגלות מעורבות חברתית ולהביע עמדות אישיות במסגרת הדיון בין החברים
- **ניהול שיח** – לנהל שיח מכובד מתוך הקשבה וכיבוד דעות הזולת, הן במסגרת הכיתתית והן במסגרת הלאומית, בד בבד עם יכולת עמידה על העקרונות וההשקפה האישית
- **עבודת צוות** – לגלות אחריות במהלך עבודת צוות שתכליתה שיתוף פעולה הדדי להשגת מטרה משותפת

מיומנויות תוך אישיות

- **אמפתיה** – להרגיש אמפתיה ולהעניק תשומת לב לרגשותיו האישיים של התלמיד ביחס לנושאים הנלמדים והקשיים המתעוררים במפגש בין ההגות לחיי היום יום
- **מסוגלות** – להאמין ביכולת לממש את הפוטנציאל האישי על בסיס ההגות היהודית ולהגשים שאיפות וחזון בחיי היום יום
- **שליטה עצמית** – ללוות ולאזן את הדחפים הטבעיים מתוך מודעות ליכולת היישום של יסודות ההגות היהודית והמוסרית בחיי היום יום.

זוהי שנה שניה בה מתקיים מבחן זה, המבחן נבנה על פי בחינות הבגרות החיצוני.
 החומר המופיע בספר מצריך הנגשה שלנו של המאמרים והמילים הקשות לנערים.
אשמח לקבל הערות והארות על מנת לשפר ולהאחיב את הלימוד על הנערים ככל הניתן.

בברכת "בְּטַח בַּה' וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכֵן אֶרֶץ וְרַעַה אֱמוּנָה".
 יניב למנצח 0525665959

חומר הלימוד במחשבת ישראל

חלק א' - אמונה בשעת משבר + אדם מחפש את עצמו

• אדם מחפש את עצמו
 עמוד בספר 8-14
 ועמוד 22

• אמונה בשעת משבר - נושאי הפרק:

א. האם מותר לאדם מאמין לשאול שאלות?
 ב. השואה - כמשבר אמוני
 ג. דרכי התמודדות המאמין עם משבר
 ד. משבר הכפירה והחילון
 ה. על התשובה
 עמוד בספר 138-141
 עמוד בספר 142-144
 עמוד בספר 144-155
 עמוד בספר 156-160
 עמוד בספר 167-174

חלק ב' פרק שני - אני מאמין

עמודים 32-85
 כל הפרק המופיע בספר

חלק ג' פרק ז' - החיים והמוות

עמודים 223-234
 כל הפרק המופיע בספר

מבחנים ומטלות

כדי לקבל ציון במחשבת התלמיד צריך לעשות 5 מבחני הצלחה שהמורה מחבר, מבחן אמצע, מבחן מתכונת ומבחן סיום שיפורסמו למנהלי ההשכלה.

ניתן להיעזר בחומרי עזר להוראה שמועלים לאתר

מבנה מבחן הבגרות והמתכונת- מעודכן ללחימה.
על מנת לתת לכל מורה את היכולת לבחור ולהוריד את החומר שעדיין לא
לימד- ניתנה בחירה מרובה

חלק א' - אמונה בשעת משבר + אדם מחפש את עצמו- 3 שאלות

התלמיד יענה על 2 מתוך 3 השאלות בכלולות בחלק זה

חלק ב' - פרק שני –אני מאמין 4 שאלות
התלמיד יענה על 3 מתוך 5 שאלות

חלק ג' פרק ז'- החיים והמוות 2 שאלות

התלמיד יענה על 1 מתוך 2 שאלות

-מעודכן ללחימה- ניתן לערבב בין הפרקים – מתוך 9 שאלות יש לענות על 5 שאלות כל שאלה 20 נק.